

Meetme 2.3 „Tugiisikuteenus rahvusvahelise kaitse saajatele“ toetuse andmise tingimused

Toetuse andmise tingimuste abikõlblikkuse periood

01.06.2023–30.06.2029

Elluviija

Sotsiaalkindlustusamet

Partnerid

Tallinna Linnavalitsus

Rakvere Linnavalitsus

Tartu Linnavalitsus

Jõhvi Vallavalitsus

Korraldusasutus, rakendusüksus, rakendusasutus

Siseministeerium

**Kaasrahastanud
Euroopa Liit**

SISEMINISTEERIUM

Käskkirja kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu (edaspidi ka *EL*) ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) § 10 lõigete 2 ja 4 alusel.

1. Reguleerimisala ja seos Eesti riigi eesmärkidega

Käskkirjaga reguleeritakse siseministri 12. detsembri 2022. a käskkirjaga nr 1-3/96 kinnitatud Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi 2021-2027 rahastamiskava meetme nr 2.3 „Tugiisikuteenus rahvusvahelise kaitse saajatele“ tulemuste saavutamiseks toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ning korda.

1.1. Seosed Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi (edaspidi *AMIF*) ning Eesti riigi eesmärkidega

1.1.1. Toetuse andmise tingimused (edaspidi *TAT*) on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1147¹ (edaspidi *AMIFi määrus*) poliitikaeesmärgiga „aidata kaasa rändevoogude tõhusale haldamisele ning ühise varjupaigapoliitika ja ühise rändepoliitika rakendamisele, tugevdamisele ja arendamisele vastavalt asjaomasele liidu *acquis*’le ning järgides täielikult liidu ja liikmesriikide rahvusvahelisi kohustusi, mis tulenevad rahvusvahelistest lepingutest, mille osalised nad on ning erieesmärgiga nr 1 „tugevdada ja arendada kõiki Euroopa ühise varjupaigasüsteemi aspekte, sealhulgas selle välismõõdet“.

1.1.2. Eesti riigi pikaajalises arengustrateegia „Eesti 2035“ eesmärk on kasvatada ja toetada meie inimeste heaolu nii, et Eesti oleks ka kahekümne aasta pärast parim paik elamiseks ja töötamiseks. Strateegia üheks sihiks on seatud, kõigi inimeste vajadustega arvestav, turvaline ning kvaliteetne elukeskkond. Üleilmsete arengusuundade ja Eesti olukorra analüüsi järgi on vaja pea kõigis eluvaldkondades astuda olulisi samme uussisserändajate, sh kolmandatest riikidest pärit isikute vastuvõtusüsteemi parendamiseks või selleks loodud võimaluste kasutamiseks. *TATi* tegevused on otseselt seotud Eesti pikaajalise strateegia „Eesti 2035“ arenguvajadustega 1 „Rahvastik“, 3 „Ühiskond ja võimalused“, 8 „Julgeolek ja turvalisus“. Planeeritud projektidega parandatakse ning edendatakse rahvusvahelise kaitse saajate vastuvõtusüsteemi Eestis ning tõstetakse Eesti võimekust toetada suurenenud abivajadusega ja ebasoodsas olukorras olevaid uussisserändajaid. Selle kaudu edendatakse riigi rahvusvahelist positsiooni ning teenuste vastavust EL õigusele ja rahvusvahelistele standarditele. *TATi* tegevused panustavad „Eesti 2035“ näitajatesse: Eestit turvaliseks riigiks pidavate elanike osakaal, usaldus riigi institutsioonide vastu, hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik, soolise võrdõiguslikkuse indeks ja ligipääsetavuse näitaja. Projekti elluviija vastutab, et projektide tegevused aitavad lahendada „Eesti 2035“ toodud arenguvajadusi.

1.1.3. *TAT* toetatavad tegevused aitavad kaasa Siseturvalisuse arengukava 2020-2030 (*STAK*) alaeesmärgi 4.4 „Eesti arengut toetav kodakondsus-, rände- ja identiteedihalduspoliitika“ saavutamisele. Vastavalt alaeesmärgile on Eesti kodakondsus-, rände- ja identiteedihalduspoliitika usaldusväärne, innovaatiline ja inimkeskne, toetades Eesti arengut, ühiskonna sidusust ja toimimist ning tagades siseturvalisuse. *STAKis* prognoositakse, et rahvusvahelise kaitse taotlejate arv Eestis pigem kasvab, sh kasvab haavatavasse gruppi kuuluvate inimeste arv. Seega kasvab ka personaalse rahvusvahelise kaitse saanute

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1147, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond.

tugiisikuteenuse vajadus, et toetada kõrgendatud abivajadusega kaitse saajat ja tema pere liikmeid Eestis kohanemisel ja iseseisvumisel KOV tasandil.

- 1.1.4. TAT toetab ka Sotsiaalministeeriumi (edaspidi *SoM*) pädevusse kuuluvate erinevate poliitika valdkondade eesmärkide saavutamist, mille keskmes on inimene, tema heaolu ja tervis. Ennekõike toetab TAT Heaolu arengukava 2023-2030 alaesmärki 4: Eesti sotsiaalhoolekande korraldus toetab inimeste heaolu ja sotsiaalse turvatunde kasvu elluviimist. Eri ühiskonnagruppide ühiskonna- ja tööelus osalemise võimaluste parandamiseks ja võrdse kohtlemise tagamiseks tõhustatakse põhiõiguste kaitset ning mittediskrimineerimise põhimõtte järgimist.
- 1.1.5. TAT toetab „Sidusa Eesti arengukava 2021-2030“ seatud eesmärki muuta Eesti järgmisel kümnendil senisest sidusamaks ja kaasavamaks ühiskonnaks. Ennekõike toetab TAT arengukava alaesmärki „Kohanemist ja lõimumist toetav Eesti“ ning alaesmärki „Nutikas rahvastiku arvestus“, mis tagab inimestele lihtsama asjaajamise KOV tasandil.
- 1.1.6. TAT toetatavad tegevused aitavad kaasa ka Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035 üldeesmärgi saavutamisele: Eesti inimestel on teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad teostada end isiklikus elus, töös ja ühiskonnas ning toetavad Eesti elu edendamist ja üleilmset säästvat arengut.
- 1.1.7. Riigikaitse arengukava 2017–2026 eesmärkidest panustavad TAT tegevused eelkõige Eesti ühiskonna sidususe suurendamisse.
- 1.1.8. TATi ettevalmistamisel on arvesse võetud Euroopa Komisjoni soovitusi AMIFI vahendite kasutamiseks.
- 1.1.9. Kasutatud lühendid:

IKT Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia.

KOV Kohaliku omavalitsuse üksus

KuM Kultuuriministeerium

RR Rahvastikuregister

RVK Rahvusvahelise kaitse saaja

SiM Siseministeerium

SKA Sotsiaalkindlustusamet

SoM Sotsiaalministeerium

TO Teenuse osutaja

VRKS Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seadus

VMS Välismaalaste seadus

2. Toetatavad projektid ja eesmärgid

Sotsiaalhoolekandes on abi korraldamine terviklik protsess, mis algab abi vajava inimese märkamisest ja abivajaduse hindamisest. Sotsiaalkaitseüsteemi tugevdamisel peame silmas pidama ka uussisserändajate toimetuleku ja võimalikult kiire kohanemise ning iseseisvumise toetamist. Eestis on tekkinud eelnevalt nii kohanemis- kui ka toimetulekuraskused järgmistel

sihtgruppidel: 1) RVK kaitse saaja (sh ajutise kaitse saaja); 2) RVK kaitse saaja kolmanda riigi kodanikest pereliikmed VRKS ja VMS² alusel;

TATi tegevuse eesmärgiks on tugisikuteenuse kättesaadavuse tagamine sihtgruppidele läbi KOV-i. Teenusega toetatakse KOV haldusterritooriumile elama asunud eelpool nimetatud sihtrühmi, et inimesed saaksid iseseisvalt osaleda haridus-, töö- ja ühiskonnaelus.

TAT eesmärgid saavutatakse alljärgnevate toetatavate tegevuste elluviimise tulemusel, mille mõju ja ulatus on üleriigiline. Meetmest toetatakse projekte, mis:

- aitavad kaasa AMIFI poliitikaeesmärgi ning erieesmärgi nr 1 täitmisele;
- on kooskõlas siseturvalisuspoliitika fondide seirekomitee kinnitatud üldiste valikukriteeriumidega, sh on mittediskrimineerivad ja läbipaistvad, arvestades Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060³ artiklis 9 sätestatud horisontaalseid põhimõtteid ning lähtuvad põhiõiguste hartast ja arvestavad võrdsete võimaluste põhimõttega, sh välditakse diskrimineerimist ja tagatakse ligipääsetavus. Nimetatud põhimõtete hoidmist ja strateegia „Eesti 2035“ (edaspidi *EE 2035*) sihtide saavutamist soolise võrdõiguslikkuse, võrdseid võimalusi ja ligipääsetavust toetaval moel mõeldakse järgmiste EE 2035 näitajatega: "Soolise võrdõiguslikkuse indeks", millesse panustatakse soolise võrdõiguslikkuse alase teadlikkuse tõstmise ja soolõime tegevustega; „Hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik“, millesse panustatakse võrdse kohtlemise alase teadlikkuse tõstmisega ja diskrimineerimise ennetamise tegevustega ning „Ligipääsetavuse näitaja“, millesse panustatakse erivajadusega inimestele ligipääsetavuse tagamisega füüsilisele keskkonnale, infole ja kommunikatsioonile;
- on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega, millega ei tekitata määruse nr 2020/852⁴ artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 nimetatud keskkonnaeesmärgile;
- on vastavuses AMIFI rakenduskava horisontaalsete tingimustega.

2.1. Tugisikuteenus rahvusvahelise kaitse saajatele

2.1.1. Projekti eesmärk ja sisu

TATi tegevuse eesmärgiks on tugisikuteenuse kättesaadavuse tagamine punktis 2 kirjeldatud sihtgruppidele läbi KOV-i. Tugisikuteenuse puhul on elukohajärgne kohalik omavalitsus (edaspidi *KOV*) eelnevalt välja selgitanud inimese abivajaduse ning määranud talle vastava teenuse. Tugisikuteenus seisneb juhendamises, motiveerimises ning isiku suurema iseseisvuse ja omavastutuse võime arendamises. TAT tegevusega aidatakse kaasa sihtrühmade kohanemisel kohaliku omavalitsuse üksuses ning toetatakse ning nõustatakse kohalikku omavalistust vajaliku sotsiaaltenuse tagamisel.

Eestis rahvusvahelise kaitse saanud inimesel on VRKS § 75 lõikest 1 tulenevalt Eestis viibimise ajal õigus saada riiklikku pensioni, peretoetusi, tööturuteenuseid ja tööturutoetust, sotsiaaltoetusi, tervishoiuteenuseid ja muud abi samadel õigusaktides sätestatud alustel nagu Eesti alalisel elanikul.

Tingituna sihtgruppide päritolust, eluuskustest, erivajadustest ja/või läbielatud võib ta vajada tuge, mis toetaks tema iseseisva toimetulekuvõime saavutamist uues elukeskkonnas

² Välismaalaste seadus

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43) artikli 17 tähenduses.

Eestis. Sihtgruppidel puudub sageli sotsiaalne võrgustik ning elu ülesehitamisega alustatakse nullist. Täiendavalt võib esineda väljakutseid vaimse tervisega tulenevalt päritoluriigis ja/või rändeteekonnal kogetust.

SKA koordineerib tugisikuteenuse tegevuse korraldust, toetab KOV-e teenuse tagamisel sihtrühmadele ning aitab kaasa teenuse ühtlustamisele üle-eestiliselt. Toetatavate tegevuste kaudu on tagatud KOV üksusesse elama asuvatele isikutele paremad tugisüsteemid maksimaalselt 12 kuud alates KOVi poolt abivajaduse hindamise ja juhtumiplaani koostamisest, mis on aluseks teenusele suunamisele. Pereliikmete puhul on KOVidel teenust võimalik laiendada 12 kuu jooksul pärast abivajaduse hindamist.

Projekti raames on tugisikuteenuse korralduseks plaanitud järgmised lahendused, mille kaudu on võimalik tagada üle-eestiline teenuse kättesaadavus, kuna sihtrühmad võivad asuda väga erinevates Eesti piirkondades:

- 1) Kohalikud omavalitsused, kuhu on elama asunud palju rahvusvahelise kaitse saajaid, ning kus KOV on näidanud valmisolekut teenust korraldada. Partneritena on kaasatud Tallinna linn, Tartu linn, Rakvere linn, Jõhvi vald. Partner KOV-des on ette nähtud koordinaatori ja/või tugisikute töökohtade töötasu katmine. Täpsem jaotus ja muud tingimused lepatakse kokku projekti partneritega koostöö kokkuleppes.
- 2) SKA hangitud teenuseosutaja, kes tagab tugisikuteenuse nendes KOVi üksustes, kes ei ole projekti partneriks. Inimese suunab teenusele KOV, kes tagab ka juhtumikorralduse.

2.1.2. Projekti tulemus

Projekti tulemusena on KOVis tagatud sihtrühmade vajadustest lähtuv täiendav tugi, mis toetab nende toimetulekut ja kohanemist uues elukeskkonnas.

2.1.3. Projekti sihtrühm

Projekti sihtrühmad on: 1) RVK kaitse saaja (sh ajutise kaitse saaja); 2) RVK kaitse saaja kolmanda riigi kodanikust pereliige VRKS ja VMS alusel.

2.1.4. Projekti abikõlblikkuse periood

Projekti tegevused viiakse ellu perioodil 01.06.2023–30.06.2029, sh toimuvad projekti partneritega seotud tegevused perioodil 01.11.2023 – 31.12.2026.

Projekti elluviija: SKA

Projekti partnerid: Tallinna linn, Rakvere linn, Tartu linn, Jõhvi vald.

Elluviija võib iga partneriga sõlmida kokkuleppe, milles sätestatakse partneri õigused ja kohustused ning vastutus ja aruandluskord projekti elluviimisel.

Projekti abikõlblikud kulud:

- personalikulud (nt projektijuhtimisega seotud tööjõukulu, partneri tööjõukulud jne.);
- teenuste pakkumiste kulud (koordinaatorid, tugisikud, hankekorras valmisolekutasu jne);
- lähetustes, seminaridel, konverentsidel, kohtumistel ja koolitustel osalemise kulud (sh päevaraha, transport, majutus, osalustasud, kindlustus). Kolmandates riikides toimuvatel koolitustel, seminaridel ja konverentsidel osalemine ning neisse õppevisiidi korraldamine tuleb eelnevat kooskõlastada SiMiga. Vastav põhjendus esitada SiMile e-toetuste keskkonna kaudu vähemalt 45 päeva enne koolituse, seminari või konverentsi toimumist;

- koolituskulud (sh koolitajate tasud, koolituse korraldamine, materjalide koostamine);
- pakutavatele teenustele, kommunikatsioonitegevustele ja teavitamisele, koolitustele ja koolitusmaterjalidele ligipääsetavuse tagamise kulud.
- seadmete soetamine/rent (nt IKT vahendid);
- kommunikatsioonitegevuste ja teavitamise kulu;
- erisoodustusena käsitatav kulu ja sellelt makstavad maksud.

3. Riigiabi

Antav toetus ei ole riigiabi ega vähese tähtsusega abi.

4. Tulemused ja näitajad

- 4.1. Punktis 2 nimetatud tegevuse tulemusena tagatakse KOVi poolt teenuse vajaduse hindamise järel RVK ja ajutise kaitse saanutele tugisikuteenuse saamine.
- 4.2. Punktis 2 nimetatud tegevuste seireks ja hindamiseks kasutatavad väljundnäitajad. Kõikide näitajate algtase on 0.

Projekt	Näitaja kood ja nimetus	Näitaja mõõtühik	Sihhtaseme 2024	Sihhtaseme 2029	Selgitav teave
Tugisikuteenus rahvusvahelise kaitse saajatele	AMIF O.1.1.2 Toetatud osalejate arv	arv	140	490	Osaleja - füüsiline isik, kes saab projektist otseselt kasu. Käesoleva näitaja tähenduses on osaleja kolmanda riigi kodanikust rahvusvahelise kaitse saaja, sh ajutise kaitse saaja. Osaleja andmed tuleb eristada soo ja vanusevahemike järgi (<18, 18–60, >60).

5. Projekti eelarve

- 5.1. TAT eelarve on 1 100 000 eurot. Eelarve koosneb AMIF toetusest (75%) ja riiklikust kaasfinantseeringust (25%).

Projekt	AMIF toetus (EUR)	Riiklik kaasfinantseering (EUR)	Kokku (EUR)	Kaudsete kulude määr (% otsestest kuludest)
Tugisikuteenus rahvusvahelise kaitse saajatele	825 000	275 000	1 100 000	5%

6. Korraldusasutus, rakendusasutus, rakendusüksus

Korraldusasutuse, rakendusasutuse ja rakendusüksuse ülesandeid täidab SiM. Ülesandeid ei delegeerita.

SiM sisestab elluviija edastatud teabe alusel käesolevas TATis sätestatud projekti info struktuuritoetuste registrisse ja avab projekti.

7. Kulude abikõlblikkus

- 7.1. Abikõlblike kulude kindlaks määramisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-dest 15–17 ja 21.
- 7.2. Kaudsed kulud on ühendmääruse § 21 lõikes 5 nimetatud üldkulud ja § 21 lõikes 6 nimetatud tegevustega seotud § 16 lõikes 1 nimetatud personalikulud. Kaudseid kulusid hüvitatakse ühtse määra alusel vastavalt punktis 5 toodud protsendile abikõlblikest otsestest kuludest.

- 7.3. Kaudseid kulusid ei pea tõendama.
- 7.4. Abikõlblikud otsesed kulud on tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud ning on kirjeldatud punktis 2 projektide all.
- 7.5. Elluviija peab tagama IKT seadmete ja süsteemide sihtotstarbelise kasutamise vähemalt 3 aastat pärast üleandmise-vastuvõtmise akti allkirjastamist.
- 7.6. Mitteabikõlblikud on ühendmääruse §-s 17 sätestatud kulud.

8. Toetuse maksmise tingimused ja kord

- 8.1. Toetust makstakse vastavalt ühendmääruse §-des 24 ja 26 sätestatud tingimustele.
- 8.2. Toetust makstakse tegelike kulude alusel, kui abikõlblik kulu on tekkinud ja see on tasutud. Kaudseid kulusid hüvitatakse punkti 7.2 kohaselt.
- 8.3. Enne esimese makse saamist peavad elluviija ja partner esitama SiMile:
 - 8.3.1. väljavõtte oma raamatupidamise sise-eeskirjast, milles on kirjeldatud, kuidas projekti kulusid ja nende tasumist eristatakse raamatupidamises muudest projekti elluviija ja partneri kuludest;
 - 8.3.2. asutuse riigihangete korra;
 - 8.3.3. edasivolitatud õiguste korral esindusõigusliku isiku antud volituse koopia.
- 8.4. Punktis 8.3 nimetatud dokumente ei pea esitama, kui elluviija või partner on varem SiMile nimetatud dokumendid esitanud ja neid ei ole enne projekti rakendamist muudetud. Elluviija või partner esitab SiMile sellekohase kirjaliku kinnituse.
- 8.5. Maksetaotlus tuleb esitada e-toetuste keskkonna kaudu vähemalt kord poolaastas, kuid mitte sagedamini kui kord kvartalis projekti elluviimise algusajast arvates.
- 8.6. Makse aluseks olevate dokumentide menetlusaeg on kuni 80 kalendripäeva dokumentide saamisest arvates.
- 8.7. SiMi õigused ja kohustused makse menetlemise peatamisel ja maksest keeldumisel on sätestatud ühendmääruse §-s 33.
- 8.8. Lõppmakse saamiseks esitatavad dokumendid esitatakse koos projekti lõpparuandega. Lõppmakse tehakse pärast kõigi tingimuste ja kohustuste täitmist ning SiMi kontrollitud lõpparuande kinnitamist.

9. Elluviija ja partneri õigused ja kohustused

- 9.1. Elluviijale kohalduvad kõik ÜSS2021_2027 ja selle alusel kehtestatud õigusaktides toetuse saajale sätestatud kohustused.
- 9.2. Elluviija ja partner peavad täitma lisaks TATis sätestatud kohustustele ühendmääruse §-des 10 ja 11 toetuse saajale kehtestatud kohustusi, sh järgima ostumenetluse läbiviimise nõudeid.
- 9.3. Ühtlasi on elluviija kohustatud:
 - 9.3.1. esitama SiMile projekti kirjelduse Struktuuritoetuse registrisse sisestamiseks ministeeriumi väljatöötatud vormil 15 tööpäeva jooksul TATi kinnitamisest;
 - 9.3.2. esitama TAT projekti eelarve jagunemise tegevuste ja aastate kaupa kinnitamiseks SiMile 15 tööpäeva jooksul TATi kinnitamisest SiMi väljatöötatud vormil. Tegevuskava ja eelarveridade vahelist jaotust tohib muuta kuni kaks korda aastas (taotlus esitada SiMile 15. jaanuariks ja/või 15. juuniks). Tegevuskava ja eelarve muutmist ei ole vaja taotleda järgmistel juhtudel:
 - eelarverida suureneb vähem kui 15% kinnitatud eelarvereale plaanitud summast;
 - eelarvereale planeeritud summa jaotus muutub aastate lõikes;
 - täpsustub tegevuste kulude detailne kirjeldus;
 - 9.3.3. rakendama TATi projekti vastavalt kinnitatud tegevuste kirjeldusele ja eelarvele;
 - 9.3.4. esitama projekti maksete prognoosi SiMi väljatöötatud vormil iga aasta 15. jaanuariks ja 15. juuniks alates TATi kinnitamisest;
 - 9.3.5. teavitama SiMi ürituse (sh koolituse, seminari, konverentsi, infopäeva, õppevisiidid) toimumisest e-toetuste keskkonna kaudu vähemalt 14 päeva enne ürituse toimumist;

- 9.3.6. teavitama SiMi, kui toetatava tegevusega samalaadsele tegevusele on taotletud toetust teistest meetmetest või muudest välisabi vahenditest;
- 9.3.7. koguma ja töötleva andmeid seirearuande jaoks, sh koolitatavate andmeid koolitustel osalenud isikute kohta kooskõlas isikuandmete kaitse seadusega ning tagama korrektsete osalejate andmete olemasolu e-toetuste keskkonnas iga kvartali lõpu seisuga hiljemalt kvartalile järgneva teise nädala lõpuks;
- 9.3.8. viivitamatult teavitama SiMi kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis:
 - 9.3.8.1. asjaoludest, mis takistavad täitmast elluviija ülesandeid;
 - 9.3.8.2. TATi muutmise vajalikkusest;
- 9.3.9. projekti elluviimisel esinevatest probleemidest, mis võivad mõjutada tulemuse saavutamist.
- 9.4. Elluviija ja partner kohustuvad andma igakülgse sisulise panuse seiresse, kontrolli, auditisse või hindamisse.
- 9.5. Elluviija ja partner peavad säilitama dokumente vastavalt ÜSS2021 2027 §-le 18 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 82 lõikele 1 viis aastat toetuse saajale tehtud lõppmakse tegemise aasta 31. detsembrist arvates, välja arvatud juhul, kui riigiabi reeglitest tuleneb teisiti.

10. Aruandlus

- 10.1. Elluviija esitab SiMile partneritega kooskõlastatud projekti tegevuste, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise vahearuaruande SiMi väljatöötatud vormil e-toetuse keskkonna kaudu üldjuhul iga aasta 15. jaanuariks ja 15. juuniks vastavalt 31. detsembri ja 31. mai seisuga tegevuste elluviimise algusajast arvates. Kui projekti tegevuste alguse ja esimese vahearuaruande esitamise tähtpäeva vahe on vähem kui neli kuud, esitatakse vahearuaruande järgmiseks tähtpäevaks.
- 10.2. Elluviija esitab SiMile partneritega kooskõlastatud projekti tegevuste, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise lõpparuande e-toetuse keskkonna kaudu 45 päeva jooksul alates projekti abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast. Kui projekti tegevused lõppevad enne abikõlblikkuse perioodi lõppu, tuleb lõpparuanne esitada 45 päeva jooksul tegevuste lõppemisest arvates.
- 10.3. Juhul, kui vahearuaruande ja lõpparuande esitamise tähtaja vahe on vähem kui kuus kuud, esitatakse ainult lõpparuanne.
- 10.4. Projekti vahe- ja lõpparuandes (edaspidi *projekti aruanne*) kajastatakse info vastavalt e-toetuste keskkonna aruande andmeväljades nõutule. Lõpparuandes kirjeldab projekti elluviija „Eesti 2035“ aluspõhimõtete ja sihtidega seotud horisontaalsete põhimõtete edendamiseks ellu viidud tegevusi ja tegevuste tulemusi.
- 10.5. Kui e-toetuste keskkonna töös esineb tehniline viga, mis takistab aruande tähtaegset esitamist, loetakse projekti aruande esitamise tähtajaks järgmine tööpäev peale vea kõrvaldamist.
- 10.6. SiM kontrollib üldjuhul 15 tööpäeva jooksul aruande laekumisest, kas projekti aruanne on vormikohane ja nõuetekohaselt täidetud ning annab ülevaate tehtud tegevustest.
- 10.7. Kui projekti aruandes puudusi ei esine, kinnitab SiM projekti aruande.
- 10.8. Projekti aruandes puuduste esinemise korral annab SiM elluviijale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning SiM kinnitab aruande kümne tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.
- 10.9. Projektide puhul, mis sisaldavad koolitusi, mis toimuvad vähem kui kolm kuud enne projekti lõpparuande esitamise kuupäeva, esitab elluviija e-toetuste keskkonnas järelaruande.
- 10.10. SiMil on õigus küsida projekti elluviijalt lisainfot projekti tegevuse käigu ja tulemuste kohta.

11. TAT muutmine

- 11.1. SiMil on õigus muuta TAT käskkirja enda või elluviija algatusel.

- 11.2. Kui ilmneb vajadus projekti tegevusi, tulemusi, eelarvet, näitajaid või abikõlblikkuse perioodi muuta, esitab elluvijja SiMile partneritega kooskõlastatud põhjendatud taotluse (edaspidi *TAT muutmise taotlus*).
- 11.3. SiM vaatab TAT muutmise taotluse läbi 25 tööpäeva jooksul alates selle kättesaamisest ja annab hinnangu TAT muutmise taotluse kohta.
- 11.4. Puuduste esinemisel annab SiM elluvijjale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. TAT muutmise taotluse menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks. TAT muutmise taotluse menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.
- 11.5. Elluvijjal on võimalik TAT muutmist taotleda üks kord kuue kuu jooksul. SiMi eelneval nõusolekul võib TATi muutmist taotleda sagedamini.
- 11.6. SiM võib TATi muuta, kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik TAT edukaks elluviimiseks või elluvijjal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata. SiM teavitab sellest elluvijat mõistliku aja jooksul.
- 11.7. SiMil on õigus toetust suurendada ja vähendada. Toetuse summat võib suurendada ühendmääruse § 13 lõikes 1 toodud tingimuste kohaselt.
- 11.8. TAT muutmise eelnõu kooskõlastatakse vastavalt ühendmääruse §-le 48.

12. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

- 12.1. Finantskorrektsioone teeb SiM vastavalt ühendmääruse §-dele 34-37.
- 12.2. Kui abikõlbmatud kulud jäävad elluvijja enda tasuda, siis vastavalt ühendmääruse § 37 lõikele 4, väheneb tegevuse eelarve finantskorrektsiooni võrra.

13. Vaiete lahendamine

- 13.1. SiM otsuse või toiminguga vaide või vaidluse menetleja on SiM, määrates vaide lahendajaks teenistuja, kes ei ole vaidlusaluses küsimuses otsuseid või toiminguid teinud või nende tegemist nõustanud. Vaide esitamisele ja menetlemisele kohalduvad ÜSS2021_2027 §-s 60 nimetatud erisused haldusmenetluse seaduses sätestatud vaide esitamise regulatsioonile.
- 13.2. Vaidlused riigiasutuste, sh valitsusasutuste vahel lahendatakse Vabariigi Valitsuse seaduses sätestatud korras.

14. Rakendussätted

Käskkiri jõustub tagasiulatuvalt alates 1. juunist 2023. a.